

Hilmar Beck, tingmaður

Liðugt við práti nú má arbeiðast

Bergholið millum Sunnba og Lopra má nú í gongd

— Vit hava nú tosað nóg mikið. Nú má arbeiðið byrjast. Tað er sera neyðugt, at bergholsgerðin millum Sumba og Lopra fer í gongd beinanvegin.

Hetta sigur Hilmar Beck, løgtingsmaður. Hann visir samstundis á fundin og samtyktina, sum varð gjørd herfyri í samband við bergholskravið.

— Undanfarna landsstýrið setti hetta bergholið fremst á listan av bergholum, men nú sær tað út til, at hetta landsstýrið hevur sett tað sum eitt sekundert berghol. Hetta er spell, og tað er at vóna,

at seinasta vanlukkan hevur lopið hvøkk á landsstýrið.

Tað var annars stóða javnaðarflokksins í undanfarna landsstýri, at vegagerðin úr Lopra til bergholsmunnan skuldi byrja í 1981.

Hilmar Beck sipar til vanlukkana við skúlabussinum herfyri.

— Bæði skúlabørn og arbeiðsfólk, sum skulu til Vágs, mugu brúka Sumbiarvegin, sum er sera vandamikil, um ein ikki kennir hann.

Tað er heldur ikki stuttligt hjá foreldrum at skula hugsa um børnini, sum fara til Vágs skúla aftaná hesa hending. Tí mugu vit í gongd beinanvegin, endar Hilmar Beck.

Sí annars frágreiðing frá fundinum í Sumba á síðu 11.

jan

Javnaðarflokkurin leggur uppskot á ting:

Lækkið útlánsrentuna!

Tær mongu skerjingar láginntøkufólki hevur verið fyrri, gera, at hesi illa orka at knógva undir rentum uppí 15,5% — 16,25% fyrri lán og bústað, sum eru útreiðslur, øll mugu hava.

Tað hastar tí almikið at fáa framt tilsvandi rentulækking her heima, sum hana framd er í Danmark og næstu grannalondum okkara.

Hetta sigur javnaðarflokkurin m.a. í viðmerkingum sínum til lógaruppskotið um lækking av útlánsrentuni, ið flokkurin legði fyrri tingi mikudagin. Flokkurin legði líknandi uppskot fyrri tingið í 1983.

Uppskotið er seldjótandi:

Løgtingsmál nr. 1/1983: Lækking av útlánsrentu

Uppskot til samtyktar
Álagt verður landsstýrinum alt fyrri eitt at taka upp samráðingar við føroysku peningastovnarnar við tí fyrri eiga at fáa hesar stovnar at lækka útlánsrentuna, soleiðis at føroysku lánararnir og vinnulivið kunnu fáa gagn av tí lækking í útlánsrentuni, sum yvirhøvdur hevur verið í vesturheiminum ta

seinastu tíðina.

Viðmerkingar:

Árin 1979-80 hækkaði danska diskontoin — sum m.a. er tann renta, ið okkara peningastovnar gjalda fyrri tann pening, sum teir læna úr tjóðbankanum — úr 8-9% uppí 13-14% og seint í 1980 var diskontoin 14%. Henda hækking bar í sær, at danskir peningastovnar hækkaðu sína rentu heilt uppá 21% fyrri útlán og uppá 17% fyrri innlán í serstøkum førum. Rentan á danska obligat

tionsmarknaðinum hevur samstundis ligið uppí á fleiri og tjúgu prosentum.

Við teirri grundgeving, at vandi var fyrri peningaflutningi úr føroyskum til danskar peningastovnar, hækkaðu føroysku peningastovnarnir rentuna hvørja ferð diskontoin hækkaði og okkara peningastovnar hava í seinastuni virkað við stórum rentumarginali sum frá 4% upp í 10%, og inn-tøkur stovnanna hava tí eisini verið óvanliga høgir í 1983 og 1983. Nú er diskontoin so liðandi farin niður aftur og er hon í løtuni 7%. Grundgevingin er generella rentufallið í londum uttanum okkum og torrvini á at styrkja kappingarferi hjá danska vinnulivinum.

Nú hesar lækkingar eru framdar í fleiri stigum úr 14% niður í 7%, hava vit litið høyr frá okkara peningastovnum um rentulækking, ella um tørvin á at styrkja kappingarferi hjá føroyska vinnulivinum, herundir kappingarferi hjá skipafлотanum og fiskavirkjunum, sum skulu kappast við dansk, norsk og bretsk veiðufør

og virkir — fyrri ikki at tala um idnaðarvirkir okkara, sum skulu kappast við statsstøðlaðan innflutning úr øðrum londum. Tó hevur annar av bankunum lækkað rentuna av vinnulivslánum við einum prosent.

At enda er neyðugt at visa á, at tær mongu skerjingarnar láginntøkufólki hevur verið fyrri, gera at hesi illa orka at knógva undir rentum uppí 15 1/2%—16 1/4% fyrri lán til búseting og bústað, eru útreiðslur, øll mugu hava. Tað hastar tí almikið at fáa framt tilsvandi rentulækking her heima, sum hana framd er í Danmark og næstu grannalondum okkara.

Við lögtingsmáli nr. 98/1982 legði flokkurin sama uppskot fram í mars 1983. Við 1. viðgerð varð málið beint í figgjarnevndina, sum helt fund við Torbjørn Poulsen landsstýris-mann um málið, og upplýsti landsstýrismaðurin, at landsstýrið longu hevði havt fund við peningastovnarnar um rentuna. Torbjørn Poulsen upplýsti, at peningastovnarnir nakað skjótt fóru at taka støðu til eina justering av rentuni, men tá onki er hent 10 mánaðir eftir, hefur javnaðarflokkurin tað verða neyðugt, at landsstýrið av nýggjum tekur samráðingar upp við peningastovnarnar um hendan spurning og loyvir flokkurin sær tí at seta uppskotið fram av nýggjum.

Á Føroya Løgtingi, 25. januar 1984.

Tórálvar Mohr Olsen,
limur í SEV-stýrinum:

Veðranes-projektið eigur at kannast av uttanveltaðum

— Mín persónliga meining er, at Veðranes-projektið, og tey tøluni, ið eru komin fram í samband við tað, verða kannað. Hver skal gera tað, veit eg ikki. Orkuráðið ella onkur annar óvildigur stovnur, sigur Tórálvar Mohr Olsen, limur í stýrinum fyrri SEV.

— Kann norska felagið A. B. Berdal aftur koma upp á tal at gera eina uttanveltaða kanning?

— Ja, tað er ein fyrir-tøka við ekspertisu á hasum økinum. Norðmenn eru kørir. Men umstøðurnar eru kanska ikki heilt tær somu.

Um Veðranes-projektið upplýsir Tórálvar Mohr Olsen, at tað var við í myndini, tá øll vatnorku-útbyggingin varð viðgjørd í 1978. Danska byggifelagið Højgaard & Schultz hevur eisini roknað upp á tøluni í Veðranes-projekti-num. Men úrsletið varð, at semja varð gjørd um at leiða vatn frá Veðranes-leiðini norður til Eiðis.

150 mill. kr. á muni

Í grein í Dimmalætting seinasta leygardag upplýsir Klæmint Weihe, stjóri í SEV, at tað fer at kosta einar 440 mill. kr. at gera eitt vatnorkuverk um Veðranesleiðina, meðan kostnaðurin fyrri Eiðisvatn er 290 mill. kr., so her eru einar 150 milliónir kr. á muni. Men fyrrvarni verður tikið við øllum tølunum.

Sum er hevur hægsta valdið hjá SEV, umboðsráðsfundurin, álagt stýrinum í SEV at arbeiða við byggistigunum 1 og 4 í Eiðisprojektinum. Hetta fevnir um eystursiðuna av Eysturoynni, meðan landsstýrið hevur givið loyvi til 1 og 3, sum fevnir um vestursiðuna eisini, men bert norðara partin av Eysturoy.

Málið skal tí leggjast fyrri umboðsráðsfundin í vár til støðutakan.

Ein arbeiðs-uppgáva

Í hesum sambandi sigur Tórálvar Mohr Olsen, at ofta verður sagt, m.a. í bløðunum, at SEV-stýrið hevur avgjørt, ger o.s.fr.

— Men hetta er ikki so. Talan er um eina arbeiðs-uppgávu, ið umboðsráðið hevur álagt stýrinum at arbeiða við.

Hann sigur, at útbygging av vatnorkuni hevur verið frammi á øllum umboðsráðsfundunum, síðan hann fyrstu ferð luttók á umboðsráðsfundi í 1970.

— Og í 1977 samtykti umboðsráðsfundurin, at áleggja stýrinum at koma við einum projekti. Tað er tað, vit hava gjørt. Samtykkir umboðsráðsfundurin nakað annað, so arbeiða vit eftir tí samtyktini, sigur Tórálvar Mohr Olsen.

Annars sigur stýrislimurin fyrri Sandoynna, at SEV er hampiliga fyrri í dag. Eftir tveimum árum eru fyra motorverk útbygð ella bygd av nýggjum — verkið við Strond og Sundsverkið eru útbygð, meðan nýtt verk er bygt á Sandoynni og nýtt verður bygt í Vági.

— Men nú mugu vit skjótt fáa eina avkláring. Verður ikki farið undir vatnorkuútbyggingina skjótt, so má stóða takast til útbygging av termisku orkunum, sigur Tórálvar Mohr Olsen, ið hevur sitið í SEV-stýrinum í útvið 10 ár.

jo-mo